

Schuilplaats van
de Nedergrim

Hooggelegen

Tunnel

Ravijn

De Gordel

Ruigte

Het
Brandwater

Bals

Naar Quentara

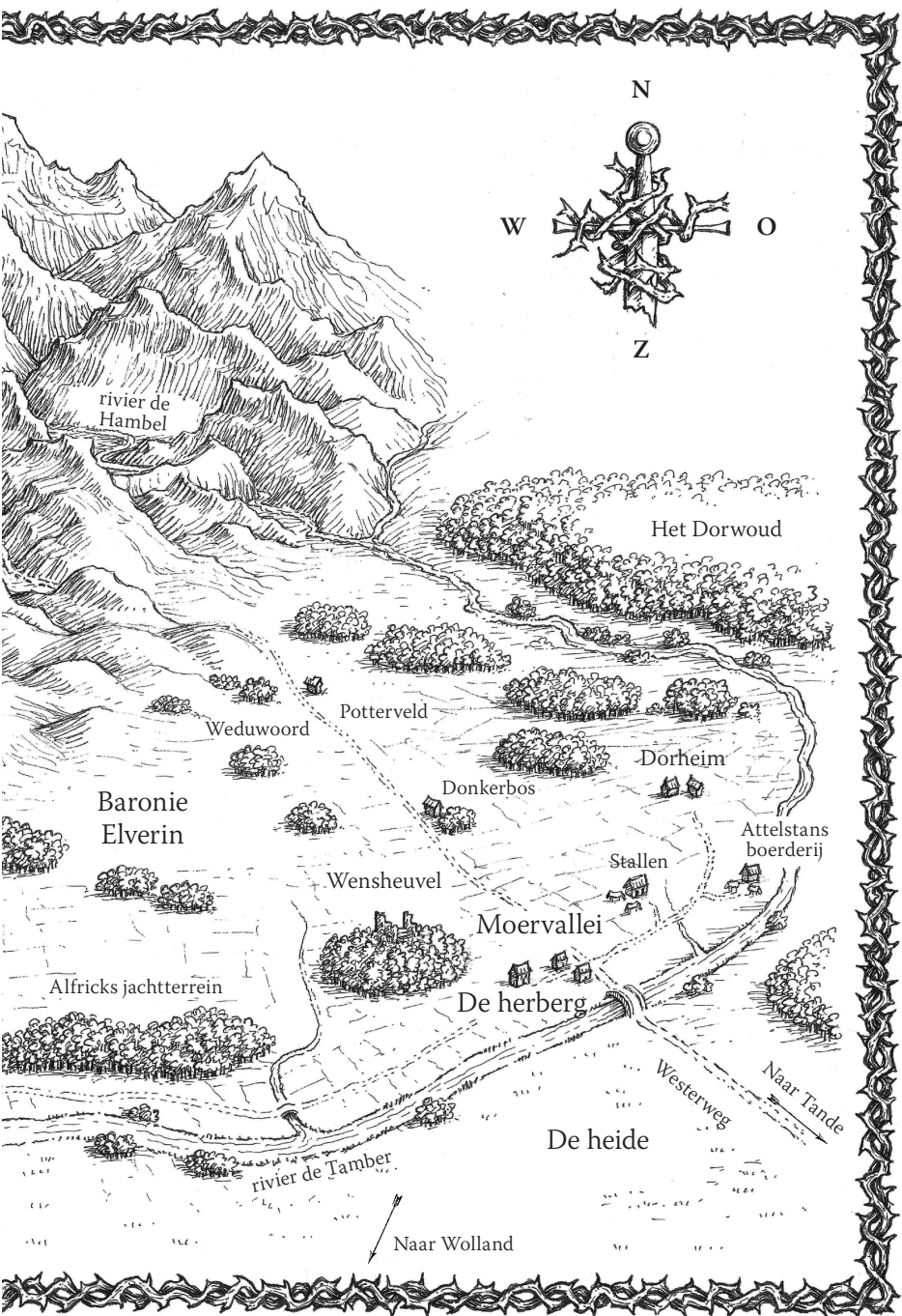
Tijer de Vliet

Naar Stromeent

Noordeind

Langstee

Denderon

N

W

O

Z

rivier de
Hambel

Het Dorwoud

Weduwood

Potterveld

Dorheim

Baronie
Elverin

Donkerbos

Attelstans
boerderij

Stallen

Wensheuvel

Moervallei

Alfricks jachtterrein

De herberg

Westerweg

Naar Tande

De heide

rivier de Tamber

Naar Wolland

Proloog

Het beste paard dat ik ooit heb gekend was een voskleurige hengst met een witte ster op zijn neus. Zijn naam was Juniperus, wat jeneverbes betekent – een rare naam voor een strijdros, maar zo was hij bij zijn geboorte genoemd en zijn ruiter had de naam nooit veranderd. Die ruiter was de vierde zoon van de heer van een klein plaatsje diep in het zuiden. Deze jongen had aandachtig geluisterd naar alle verhalen over alle grote helden die ooit waren verteld. Zodra een verhaal afgelopen was, wilde hij het nog een keer horen, zelfs toen de andere jongens zich er allang te groot voor voelden. Zijn vader gaf hem Juniperus op zijn zestiende verjaardag omdat hij geen land meer had om te schenken. En dus bedankte de jongen – hij heette Tristan – zijn vader voor het paard en voor het schild en het zwaard die hij erbij had gekregen, en trok de wijde wereld in. Hij had zo veel broers dat niemand hem eigenlijk miste.

Maandenlang zwierven Tristan en Juniperus langs de wegen, op zoek naar goede daden die verricht moesten worden. Na een tijdje vonden ze die ook – vergeten problemen en verzwegen zaken in dorpjes en landhuizen in uithoeken van het land. Tristans schild werd heel wat keren beschadigd en weer gerepareerd. Er kwamen krassen op zijn zwaard, maar

hij hield het altijd scherp. Juniperus groeide uit tot het moedigste paard ooit, en als het gerucht ging dat zij eraan kwamen, schoten boosaardige wezens schichtig hun holen in.

Maar de wereld is geen verhaal, en als hij al een verhaal zou zijn, dan toch zeker een met vreemde wendingen. De mensen die door Tristan geholpen werden, waren meestal arm. En hoewel ze dankbaar waren als hij een slijker doodde of een bandiet pakte, kon hij nauwelijks leven van wat ze hem als dank gaven. Hij en Juniperus verwilderden en verruwden, en hij kwam er steeds meer achter dat de mensen op de aangename, veilige plekken, waar geen moeilijkheden waren, geen behoefte aan hen hadden. Na een tijdje betrapte Tristan zichzelf op dromen over een ander leven, met warme haardvuren, lekker eten en vrolijke vrienden.

Toen Tristan op een dag door een land ten zuidwesten van het onze reisde, daar waar een machtige bergketen zich door het landschap slingert, kwam hij een heer tegen met zijn ridders – weldoorvoede mannen in blinkende maliënkolders, gezeten op nobele strijdrossen. Ze bevalen Tristan halt te houden, want ze hadden verhalen gehoord over die jongeling die de grensgebieden doorkruiste en de dapperste daden verrichtte voor de eenvoudigste mensen. De heer vroeg Tristan om mee te gaan naar zijn kasteel, waar Tristan met een ontwapenende oprechtheid over al zijn avonturen vertelde. De hele hofhouding zat tot diep in de nacht te luisteren. Toen Tristan uitverteld was, hief de heer zijn kroes en verwelkomde hem als een van zijn ridders. Tristan was dol van vreugde en zwoer een heilige eed dat hij zijn heer zijn hele leven zou dienen.

Eindelijk leek alles goed te komen. Tristan was nu een dappere, jonge ridder in dienst van een machtige heer en voer-

de zijn mannen aan in een glanzend harnas. Maar terwijl de maanden verstreken, begon Tristan iets te bespeuren wat hem niet beviel. Hij hoorde verhalen over wantoestanden in de grensgebieden. Het ging om dezelfde dingen als vroeger: zompers in de molenvijvers, dieven en moordenaars op de wegen – zaken die hij altijd had bestreden toen hij nog in zijn eentje rondzwierf. Maar nu was hij een ridder die een eed had gezworen, en zijn heer stond niet toe dat hij anderen ging helpen. Tristans heer wilde vooral heel graag nóg meer land, hoewel hij al zo veel had dat je meer dan een week nodig had om van de ene naar de andere kant te rijden. Maandenlang was Tristans heer heimelijk bezig om complotten te bedenken en plannen te smeden en bondgenoten voor zich te winnen met kisten vol goud. Op het kasteel was het een komen en gaan van andere heren – sommige angstig, sommige kwaad en sommige met een afschuwelijke, hebberige grijns.

Algauw brak er een oorlog uit, een oorlog die alleen was ontstaan omdat Tristans heer over een nog groter deel van de wereld wilde heersen. Tristan had een eed gezworen en dat betekende dat hij niet zou vertrekken, hoe ongelukkig hij ook was. Want hem was geleerd altijd woord te houden, zeker als het om een heilige eed ging. Zijn heer zette de aanval in op een naburig land en vocht zich er een weg doorheen. In plaats van tegen monsters moest Tristan nu tegen andere mannen strijden, mannen met wie hij niet eens ruzie had. Hij probeerde zo vaak mogelijk genadig te zijn, maar toch kwam het voor dat hij mensen neersloeg met zijn zwaard – zeer fatsoenlijke mensen die dat niet verdienden. Soms lag hij 's nachts wakker en dan hoorde hij een stemmetje dat hem vroeg of het niet beter was als hij zelf zou sterven.

Ten slotte begonnen ze aan de belegering van een machtig kasteel van een van hun vijanden. Tristans heer dacht dat hij kon winnen met een snelle verrassingsaanval, dus kregen enkele mannen op een warme zomeravond het bevel om touwladders langs de kasteelmuren omhoog te gooien en zo het kasteel te veroveren. Ze klommen bij het poorthuis omhoog en lieten de ophaalbrug zakken, onder een regen van pijlen. Tristans heer, die dacht dat de overwinning nabij was, galoppeerde naar binnen met achter hem Tristan en de andere ridders, ver voor de voetsoldaten uit. Maar dat was een afschuwelijke vergissing, want de vijand in het kasteel was veel sterker dan verwacht. In groten getale sprongen de tegenstanders omlaag van de kasteeltorens en omsingelden de ridders op de binnenplaats. Tristan probeerde zijn heer te beschermen en wierp zichzelf voor elke man die in diens buurt kwam, maar het was zinloos. Een pijl raakte zijn heer in de hals en hij stortte dood van zijn paard.

De aanval was mislukt. De binnenplaats was bezaaid met doden en stervenden. Tristan liet zijn zwaard zakken en staarde als in een droom om zich heen. Het was Juniperus die zich een weg baande door de chaos en zo zichzelf en zijn ruiter redde. Tristan liet zijn zwaard op de grond kletteren, en toen zijn schild. Hij greep de teugels en terwijl de pijlen hem om de oren vlogen reed hij weg van die binnenplaats, langs zijn eigen leger, zo de duistere nacht in. In dat land is hij daarna nooit meer gezien.

De seizoenen volgden elkaar op. Tristan en Juniperus waren weer eenzame zwervers geworden. Maar deze keer was Tristan bang en beschaamd en hij probeerde niet eens meer een held te zijn. Juniperus' zadel werd verkocht om voedsel te

kunnen inslaan, net als Tristans ring, die zijn moeder hem had gegeven. En nog hadden ze nauwelijks te eten. Vele maanden doolden ze rond, een haveloze jongeman met zijn grote, ruige paard, tot ze hier naar het noorden kwamen, midden in een winter net als deze.

Die winter was er een klein dorpje, niet ver hiervandaan, dat in vreselijke moeilijkheden verkeerde. Het lag helemaal verlaten aan de rand van het koninkrijk, ergens in een verre uithoek, aan een weg die zo oud was dat niemand meer wist wie hem had aangelegd. Net toen de schemer inviel reed Tristan met Juniperus het dorp binnen. Er was geen teken van leven te bespeuren. Behoedzaam passeerden ze wat huizen, tot ze bij een kruising kwamen waar een kleine herberg stond. Er klonk geen geluid binnen, maar door de kieren in de lui-ken zag Tristan de vlammen van een haardvuur flakkeren. Hij gooide een deken over Juniperus' rug en leidde hem naar de lege stallen aan de achterkant. Toen opende hij de voordeur van de herberg.

'Deur dicht, het tocht!' sprak een stem, die van de enige aanwezige bleek te zijn. Hij zat met zijn voeten omhoog bij het vuur en had de kap van zijn kostbare donkere mantel over zijn hoofd getrokken. Het leek wel of hij zat te lezen – het laatste wat je zou verwachten in zo'n oord en op zo'n avond.

'Waarom ben je niet in het dorpshuis, bij de anderen?' vroeg de figuur in de mantel, zonder zich om te draaien.

'Pardon?' zei Tristan, terwijl hij naar binnen stapte en de deur sloot. 'Ik ben maar een reiziger. Ik weet niet waar ik hoor te zijn. En het is erg koud buiten.'

Nu draaide de man zich om en keek hem aan. 'Jij, mijn vriend, moet wel de meest onfortuinlijke reiziger ter wereld zijn.'

Tristan liep op de warmte en het licht van het vuur af. Hij merkte wel dat de andere man hem aanzag voor een bedelaar of een weggelopen slaaf. Zo zag hij er ook uit: zijn gescheurde oude tuniek was gemaakt voor een veel kleinere man en zijn schoenen had hij maanden eerder al verkocht. Zijn voeten waren omwikkeld met lompen en tijdens zijn lange zwerftocht vol verdriet en rouw was zijn baard in de klit geraakt en waren zijn ogen diep in hun kassen gezonken.

De andere man boog zich voorover om nog een houtblok op het vuur te gooien. 'De herbergier is in het dorps huis, met de anderen. Daar maak je de meeste kans om te overleven.'

Tristan strekte zijn handen uit naar de vlammen. 'Wat is hier aan de hand dan?'

De man keek Tristan even aan, met een onderzoekende en enigszins geamuseerde blik. 'Vertel eens, reiziger, waarheen voert je weg?'

'Dat zou ik niet weten. Ik volg de weg gewoon.'

'Veel verder kun je die niet volgen. Ooit stonden er verderop nog een paar boerderijen, maar daarvan rest nu niets meer dan as. De weg gaat daar omhoog, de bergen in, maar die zul je nooit bereiken. De Nedergrim is gekomen. Hij heeft ontdekt dat hier mensen wonen, zo vlak bij hem, en nu is hij kwaad.'

'De Nedergrim?' Tristan ging naast hem zitten en warmde zich aan het vuur. 'Ik dacht dat dat maar een verhaal was.'

'Was dat maar waar!' De andere man bladerde naar het eind van zijn boek, bekeek pagina na pagina. Toen sloot hij het met een zucht. 'Niets. Geen enkele aanwijzing.'

'Wat was u aan het lezen?' vroeg Tristan.

'Het dagboek van mijn meester. Voor de derde keer,' zei de

man. 'Ik ben op zoek naar geheime kennis over de Nedergrim, naar een zwakte die ik tegen hem kan gebruiken.'

'Waar is uw meester dan?'

'Dood – net als zijn lijfwachten, bedienden, paarden, gidsen en al zijn leerlingen, behalve ik.' De man in de mantel lachte kort en bitter.

'We waren de bergpas aan het verkennen, zie je, op zoek naar sporen van de legendarische Nedergrim.'

Tristan stond op en keek door een kier in de luiken naar buiten. Hij zag alleen maar de met sneeuw bedekte weg en wat donkere huizen. 'En die komt nu hierheen?'

'Jazeker,' zei de andere man. 'Er zijn verslagen van zulke gebeurtenissen, van lang geleden. De dorpingen weten er veel minder van dan ik, maar al die legenden voeden hun angsten. Ze zijn nu bijeen in het dorps huis om te besluiten wat ze gaan doen.'

'En waarom bent u daar niet?'

De andere man keek om zich heen naar de schaduwen op de muren van de herberg. 'Ik houd niet van menigtes en ik kan net zo goed hier sterven.'

Tristan voelde een huivering, want hij herkende de wanhoop van de andere man. 'Weet u zeker dat er geen hoop meer is?'

De man nam Tristan van top tot teen op. 'Hoe heet je eigenlijk?'

Tristan aarzelde, want zijn echte naam had hij al heel lang niet meer gebruikt – eerst uit angst, toen uit schaamte en uiteindelijk simpelweg uit hopeloosheid. Maar iets in de manier waarop de ander hem bekeek, maakte dat hij nu oprecht wilde zijn. 'Ik ben Tristan.'

‘Noem mij maar Vithrick,’ zei de man. ‘Geef me raad, Tristan. De Nedergrim is verrezen en heeft mijn meester, een tamelijk machtige tovenaar, gedood. Hij heeft vele dienaren, allerlei soorten weerzinwekkende wezens. Vanavond zullen ze dit dorp binnenvallen en plunderen – ik betwijfel of er morgen nog een van ons in leven is. Er zitten zo’n honderd mensen in het dorps huis, onder wie veertig kinderen en misschien een tiental ouderen en zieken. Slechts enkelen zijn bewapend, en dan nog niet eens goed bewapend. Wat zou jij ze aanraden?’

Tristan was verrast, want hij was het niet meer gewend te worden beschouwd als iemand die het beluisteren waard was. ‘Dat dorps huis, hoe zit dat in elkaar?’

‘Houten wanden op een stenen fundament, met een rieten dak.’

Tristan schudde zijn hoofd. ‘Dat houdt nooit stand.’ Hij peinsde even. ‘Misschien kunnen de dorpingen hun vrijheid kopen. Als ze al hun bezittingen bij elkaar leggen en die aanbieden als een soort belasting zal de Nedergrim ze wellicht laten gaan.’

‘Hier in het noorden heeft de Nedergrim vele namen,’ zei Vithrick. ‘De Oude Man uit de Bergen, noemen ze hem, de Wiegendief, Moeders Vloek. Ze zeggen dat kindervlees het enige is wat hij werkelijk op prijs stelt.’

De gedachte aan het lot van al die arme kinderen die opgesloten zaten in het dorps huis, was meer dan Tristan kon verdragen. ‘We moeten iets doen!’

‘We kunnen niets doen,’ zei Vithrick. ‘De dorpingen kunnen net zo goed hun eigen graf gaan graven. Misschien is de Nedergrim zo vriendelijk om hun botten erin te werpen als hij met ze klaar is.’